

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 2/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Miroslavou Ficovou, Mierové námestie 24, Nová Dubnica, proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní sp. zn. 58Ek/2654/2023 a opatreniu predsedu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 1 SprR 181/24 z 22. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a opatrením predsedu okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Žiada napadnuté opatrenie zrušiť a priznať mu náhradu trov konania. Taktiež navrhuje, aby ústavný súd uložil okresnému súdu dočasné opatrenie tak, že okresný súd je povinný zdržať sa vykonávania akýchkoľvek úkonov v označenej exekučnej veci.

2. Ústavná sťažnosť bola podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „rozvrh“) pridelená štvrtému senátu ústavného súdu. Sudca štvrtého senátu Rastislav Kaššák (sudca spravodajca) notifikoval ústavnému súdu prípisom z 24. októbra 2024 dôvody svojho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 646/2024-6 z 21. novembra 2024 rozhodol o vylúčení sudcu Rastislava Kaššáka z výkonu sudcovskej funkcie. V súlade s čl. III ods. 2 písm. b) a c) rozvrhu bol za zastupujúceho člena štvrtého senátu určený člen tretieho senátu Martin

Vernarský. Vec rozhoduje štvrtý senát ústavného súdu obsadený sudcom Ladislavom Duditšom (predseda senátu), sudcom Liborom Duřom a sudcom Martinom Vernarským (sudca spravodajca).

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľ je povinným v exekučnom konaní vedenom na okresnom súde, ktorého predmetom je vymożenie nepeňazného plnenia s príslušenstvom na základe exekučného titulu – právoplatného a vykonateľného rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9Co/95/2021 z 28. júna 2023.

4. Exekučné konanie začalo na základe návrhu oprávnenej doručeného okresnému súde 21. novembra 2023. Exekučná vec bola 25. novembra 2023 náhodným výberom z 8 sudcov okresného súdu pridelená na rozhodnutie sudkyňi JUDr. Svetlane Novyvedlákovvej.

5. Návrhom z 18. júna 2024 sa sťažovateľ podľa § 611 ods. 3 Exekučného poriadku domáhal zastavenia exekúcie, v ktorom argumentoval podaním dovolania proti exekučnému titulu, pričom v dovolaní navrhol aj odklad vykonateľnosti rozsudku krajského súdu. Podľa jeho názoru reálne hrozilo, že k vykonaniu exekúcie dôjde skôr, než dovolací súd rozhodne o návrhu na odklad vykonateľnosti. Ďalej sťažovateľ dôvodil, že oprávnený sa exekúciou domáha núteného vymożenia extrémne vysokej a neprimeranej sumy až 70 000 eur, ktorá pre sťažovateľa ako starobného dôchodcu nie je zanedbateľná.

6. Uznesením vyššej súdnej úradníčky z 27. augusta 2024 okresný súd návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie zamietol. Konštatoval, že podanie dovolania voči exekučnému titulu samo osebe nepredstavuje dôvod na zastavenie exekúcie a, keďže v čase podania návrhu na zastavenie exekúcie dovolací súd ešte o dovolaní nerozhodol, exekučné tituly, na základe ktorých sa vedie exekúcia, predstavujú právoplatné a vykonateľné rozhodnutia súdu nestrácajúce vlastnosti exekučných titulov. K sťažovateľom tvrdenej nemajetnosti okresný súd uviedol, že v zmysle § 61n ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku je možné z tohto dôvodu zastaviť exekúciu najskôr po piatich rokoch od jej začatia.

7. Sťažovateľ podal 23. septembra 2024 proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky sťažnosť. Ešte predtým sa však dozvedel, že v jeho exekučnej veci došlo k zmene zákonného sudcu tak, že je ním od 4. septembra 2024 sudkyňa JUDr. Janka Borošková. Uvedenej zmene zákonného sudcu predchádzalo vydanie napadnutého opatrenia predsedu okresného súdu z dôvodu zmeny v obsadení okresného súdu sudcami (JUDr. Borošková bola na okresný súd pridelená z Krajského súdu v Banskej Bystrici). V zmysle opatrenia došlo s účinnosťou od 1. septembra 2024 k odňatiu všetkých vecí pridelených JUDr. Novyvedlákovvej v súdnom registri 58Ek podľa pripojeného zoznamu (príloha k danému opatreniu) a k ich prerozdeleniu v pomere 99 % do súdneho registra 58Ek sudkyňi JUDr. Boroškovej a v pomere 1 % do súdneho registra 78Ek sudcovi JUDr. Ivankovi.

III.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podľa sťažovateľa k porušeniu jeho označených práv došlo tým, že jeho exekučná vec bola odňatá jeho zákonnej sudkyňi JUDr. Novyvedlákovvej a následne bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi JUDr. Boroškovej, pričom sa tak stalo spôsobom, ktorý

vykazuje znaky nesplnenia podmienok náhodného výberu. Výber sa uskutočnil len z dvoch sudcov okresného súdu a len z ich dvoch súdnych registrov. Navyše, pomer, ktorým sa výber riadil, bol medzi týmito dvoma sudcami okresného súdu v pomere 99 ku 1, čiže 99 % prerozdeľovaných vecí sudkyne JUDr. Novyzedlákovej v súdnom registri 58Ek bolo následne pridelených sudkyňi JUDr. Boroškovej a len 1 % sa pridelo druhému sudcovi. Prerozdeľovanie vecí zo súdneho registra pôvodnej sudkyne, v ktorom sa nachádzala aj exekučná vec sťažovateľa, v pomere 99 ku 1, vo výsledku znamenala, že s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou bola daná exekučná vec pridelená práve JUDr. Boroškovej. Preto nemožno hovoriť o náhodnom výbere zákonného sudcu tak, ako to má na mysli ústava, listina a dohovor, ale naopak, taký výber sa len javí ako náhodný.

9. Sťažovateľ súhlasí, že zmena personálnej obsadenosti okresného súdu je legitímnym dôvodom na prerozdelenie už pridelených spisov, avšak aj prerozdelenie vecí z tohto dôvodu musí byť vykonané zákonom súladným a ústavne konformným spôsobom. To znamená, že k zmene sudcu môže dôjsť iba na základe vopred daných, známych a transparentných pravidiel, ktoré vylúčia čo i len podozrenie z ľubovôle rozhodujúcej osoby, v danom prípade okresný súd a predsedu okresného súdu. V posudzovanej veci nie je zjavné, na základe čoho predseda okresného súdu určil, že sa odňatie, prerozdeľovanie a následné pridelovanie vecí bude uskutočňovať len medzi dvoma sudcami okresného súdu, že sa prerozdeľovanie a pridelovanie vecí bude týkať len ich dvoch súdnych registrov a že sa výber uskutoční v pomere 99 ku 1. Aby bolo možné vylúčiť podozrenie z ovplyvňovania a manipulovania výberu sudkyne JUDr. Boroškovej v exekučnej veci sťažovateľa, je nepochybné, že pravidlá, za ktorých sa táto zmena uskutočnila, museli byť dané vopred, museli byť známe a transparentné. Keďže uvedené pravidlá tieto atribúty nespĺňajú, zo strany okresného súdu a jeho predsedu ide o ľubovôľu.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Sťažovateľ dôvody ústavnej sťažnosti, ktorými je ústavný súd podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný, nesformuloval samostatne k navrhovanému vysloveniu porušenia jednotlivých základných práv a práva garantovaného dohovorom. Preto ústavný súd výsledky predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti formuluje spoločne ku všetkým sťažovateľom označeným právam.

11. Ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí (IV. ÚS 187/09, III. ÚS 421/2016). Základné právo na súdnu ochranu je „výsledkové“, tzn. musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie bude ako celok spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, III. ÚS 421/2016). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002)] vyplýva, že ústavný súd a ESLP overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. V predchádzajúcom odseku citovaný právny názor všeobecnej povahy je v sťažovateľovej veci konkretizovaný právnym názorom vysloveným ústavným súdom vo veci sp. zn. III. ÚS 390/2010,

podľa ktorého až po rozhodnutí vo veci samej možno jednoznačne zdefinovať, či postup súdu bol zaťažený vadou významnou z hľadiska základného práva zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či rozhodnutie ovplyvňujúce postavenie účastníkov konania bolo výsledkom konania a rozhodovania sudcu (alebo sudcov ako členov senátu) ustanoveného pre rozhodnutie prípadným nezákonným opatrením predsedu súdu o zmene rozvrhu práce, a v akej miere sa prípadne taký sudca na konaní a rozhodovaní veci podieľal. Vtedy však už nemôže prívodiť účinnú ochranu sťažovateľovi konštatovanie porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi opatreniami predsedu súdu s ich následným zrušením, pretože také rozhodnutie by sa nijak nedotklo právoplatného, a teda pre strany sporu záväzného a vynútiteľného rozhodnutia vo veci. Účinnú ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny môže v takom prípade ústavný súd poskytnúť len prostredníctvom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcej voči meritórnemu rozhodnutiu. V označenej veci (III. ÚS 390/2010) bol sťažovateľ neúspešný s jeho ústavnou sťažnosťou, ktorou ako zásah do jeho práv garantovaných čl. 48 ods. 1 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru označil práve opatrenie predsedu súdu meniace obsadenie senátu. Naopak, ten istý sťažovateľ bol následne úspešný s neskoršou ústavnou sťažnosťou (III. ÚS 212/2011) identifikujúcou ako zásah do rovnakých práv rozhodnutie, ktoré vo veci sťažovateľa prijal senát zmeneným opatrením predsedu súdu; dôvodom vyhovenia bola práve nezákonnosť opatrenia predsedu súdu, ktorým zmenil personálne obsadenie senátu rozhodujúceho vo veci sťažovateľa.

13. V aktuálne predbežne prerokúvanej veci bola ústavná sťažnosť podaná v čase, keď po zmene pridelenia exekučnej veci inému sudcovi okresného súdu ešte nedošlo k rozhodnutiu o sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky. Ak teda sťažovateľ za zásah do svojich označených práv označil postup okresného súdu v jeho exekučnej veci, ústavný súd uvádza, že identifikovaný zásah sa spôsobilým predmetom prieskumu môže stať až po tom, keď bude zavŕšený právoplatným rozhodnutím o sťažnosti sťažovateľa. Ústavno-súdny prieskum tohto rozhodnutia na podklade dôvodov identických s dôvodmi prednesenými v aktuálnej ústavnej sťažnosti bude vyžadovať prieskum postupu okresného súdu, ktorý rozhodnutiu predchádzal. V tejto časti je preto ústavná sťažnosť predčasne podaná, a tým aj neprípustná podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

14. Pokiaľ ide o opatrenie predsedu okresného súdu, ktorým došlo k zmene rozvrhu práce majúcej za následok prerozdelenie exekučnej veci sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že podľa § 50 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa rozvrhom práce rozumie akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečovaní výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok. Účastníkom súdnych konaní podústavná právna úprava nepriznáva právo podávať proti rozvrhu práce súdu opravné prostriedky či iné prostriedky založené na ich subjektívnom nároku na prieskum rozvrhu práce spojený s kasačnou, či dokonca reformačnou právomocou prieskumného orgánu. Je tomu tak z dôvodu, že rozvrh práce, a teda ani jeho zmena nemá povahu individuálneho aktu aplikácie práva adresovaného účastníkom súdnych konaní, ale vykazuje charakter riadiaceho aktu, ktorý na postavenie účastníka súdneho konania vyvoláva právne účinky len prostredníctvom postupov a rozhodnutí súdu v individuálnej právnej veci, teda sprostredkovane. Ústavnou sťažnosťou

účastníka súdneho konania preto nemožno dosiahnuť zrušenie opatrenia predsedu súdu, ktorým sa mení rozvrh práce, tak ako to navrhuje sťažovateľ.

15. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným zásahom (v danom prípade napadnutým opatrením predsedu súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, a to buď pre deficit ústavne relevantnej súvislosti medzi namietaným zásahom a základnými právami alebo slobodami, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (m. m. napr. I. ÚS 286/2023).

16. S ohľadom na závery formulované v bode 14 ústavný súd uzatvára, že medzi napadnutým opatrením predsedu súdu a označenými právami sťažovateľa chýba ústavne relevantná súvislosť. V tejto časti bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

17. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v sťažnostnom petite, ako aj jeho návrhom na nariadenie dočasného opatrenia podľa § 130 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. januára 2025

Ladislav Dudíťš
predseda senátu